

ახალგორის მუნიციპალიტეტის გაზეთი

№2(94)

თებერვალი 2022 წელი

გამოდის თვეში ერთხელ

24 თებერვალი, 2022 წელი: რუსეთმა უკრაინაში სრულმასშტაბიანი ომი დაიწყო

მთელი ვიო უკრაინის სოვერენიტის, ტერიტორიული მთლიანობის გვარდით და პოპილაციის უსარგო ვღვაპაპო! საქართველოს პრეზიდენტი სალომე ზურაბიშვილი

პრჩილ ტატუნაშვილის გარდასვალუბიდან ოთხი წელი გაიდა

ჰრეზიდენტი-მინისტრის ინიციატივით, 1 მარტიდან იწყება სოსილაურად დაუსვადი შრომისუნარიანი მოქალაქეების დასაქმების მასშტაბური პროგრამა

წინასწარი პროგნოზით დასაქმდება 200 000-ზე მეტი ადამიანი

ვირვად უსაავა მუნიციპალიტეტები და საინისტროები მოახდენენ

50 ათასამდე ვაპენსიის მოგილიზებას

საქართველოს პრეზიდენისგან ირაკლი ლაკიზაშვილი:

მინდა ჩემი სოლიდარობა გამოვხატო უკრაინისა და უკრაინელი ხალხის მიმართ. სუვერენულ სახელმწიფოზე თავდასხმა და სამხედრო მოქმედებები, რა თქმა უნდა, აბსოლუტურად მიუღებელია და ეწინააღმდეგება საერთაშორისო სამართლის პრინციპებს. ჩვენ, საქართველო და ჩვენი ხელისუფლება ჩვენი შესაძლებლობების ფარგლებში ყველაფერს ვაკეთებთ იმისთვის, რომ პოლიტიკური და ჰუმანიტარული მხარდაჭერა აღმოვუჩინოთ უკრაინას და უკრაინელ ხალხს, ჩვენს მეგობარ სახელმწიფოს და მეგობარ ხალხს.

25 თებერვალი, 2022 წელი

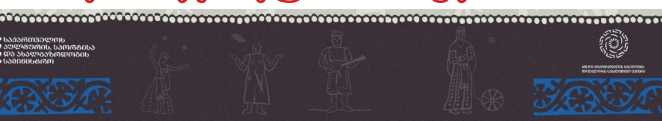

დავით ნოზაძე ნარკოპანში საგზაო ინფრასტრუქტურის მოწყობის მიმდინარეობას გაეხსნო

საქართველოს მთავრობამ კოვიდის სანინააღმდეგო რეგულაციების შემსუბუქება გადაწყვიტა

ფოტოკლოთრის ერთჯნ-უდიო ფესტივალთი 2022

შესარჩევი ეტაპი იწყება!

რა ურჩინა იკოთელუბს ილია ჭავჭავაძემ და რატომ მოიხსენიებდნენ იკოთს პატარა კახეთად

არჩილ ტატუნაშვილის ბარდაცვალებიდან ოთხი წელი გაიდა

22 თებერვალს შესრულდა ოთხი წელი ახალგორელი არჩილ ტატუნაშვილის გარდაცვალებიდან.

„დღეს ჩვენი დროის გმირის, არჩილ ტატუნაშვილის გარდაცვალების დღეა. მთელ ჩვენს საზოგადოებასთან ერთად, პატივს მივავებ მის ნათელ სსოვნას.“

სამშობლოსათვის მისი თავდადება ის მაგალითია, რომელზეც არაერთი თაობა აღიზრდება.

ჩვენ ყველაფერს ვაკეთებთ იმისათვის, რომ მართლმსაჯულების წინაშე წარდგეს არჩილ ტატუნაშვილის გარდაცვალებაში დამნაშავე ყველა პირი“. – ასე გამოეხმაურა ამ თარიღს საქართველოს პრემიერ-მინისტრი ირაკლი ღარიბაშვილი

შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში სახელმწიფო მინისტრი თეა ახვლედიანი კი 22 თებერვალს მუხათგვერდის ძმათა სასაფლაოზე იმყოფებოდა.

ოფებოდა, სადაც არჩილ ტატუნაშვილის სსოვნას პატივი მიაგო და მისი საფლავი გვირგვინით შეამკო. დღეს ტატუნაშვილის მკვლელობიდან 4 წელი შესრულდა. თეა ახვლედიანმა გმირის ოჯახის წევრებს კიდევ ერთხელ მიუსამძიძრა და მთავრობის სახელით სრული თანადგომა აღუთქვა.

სახელმწიფო მინისტრთან ერთად, არჩილ ტატუნაშვილის სსოვნას, პატივი მიაგეს მცხეთა-მთიანეთის სახელმწიფო რწმუნებულმა დავით ნოზაძემ და ახალგორის გამგებელმა ნუგზარ თინიკაშვილმა.

„დღეს ჩვენ პატივს მივავებთ საქართველოს ღირსების დაცვისთვის თავგანწირული ვაჟაკის, არჩილ ტატუნაშვილის სსოვნას. ზუსტად ოთხი წლის წინ მისი სიცოცხლე საოკუპაციო რეჟიმმა იმსხვერპლა. ჩვენ არასდროს შევეგუებით მსგავსს სისასტიკესა და უსამართლობას და ვაგრძელებთ ჩვენს ხელთ არსებული ყველა საერთაშორისო, სამართლებრივი და პოლიტიკური ბრძოლას.“

კური ბერკეტის გამოყენებით, ბრძოლას ოკუპაციასა და მის თანმდევ სავალალო შედეგებთან, რათა პასუხისგებაში მიეცეს საქართველოს მოქალაქეების სიცოცხლის ხელყოფაში მონაწილე და დამნაშავე ყველა პირი და აღარასდროს განმეორდეს მსგავსი ტრაგედიები. მე კიდევ ერთხელ თანაფერძნობ არჩილ ტატუნაშვილის ოჯახს და გამძლეობას ვუსურვებ მათ,“ - განაცხადა თეა ახვლედიანმა.

1-ელი მარტიდან სოციალურად დაუცველი შრომისუნარიანი მოქალაქეების მასშტაბური დასაქმების პროგრამა იწყება

საქართველოს პრემიერმინისტრის ინიციატივით, 1-ელი მარტიდან სოციალურად დაუცველი შრომისუნარიანი მოქალაქეების მასშტაბური დასაქმების პროგრამა იწყება.

პროგრამით ისარგებლებენ 18 წლიდან საპენსიო ასაკამდე სოციალური შემწეობის მიმღები შრომისუნარიანი პირები, რომელთაც არ აქვთ მინიჭებული შუამდგომლობა ან არ აქვთ ჯანმრთელობის მძიმე პრობლემები.

პროგრამაში ჩართულ თითოეულ მოქალაქეს მიეცემა დამატებით 300 ლარი.

მოსარგებლეს ექნება საშუალება, აირჩიოს საზოგადოებრივი სამუშაო, ან შრომის ბაზარზე არსებული უნარ-ჩვევების გამოცდილებისა და პროფესიული განვითარების შესაბამისი ვაკანსია, ან თუ მოსარგებლე დასაქმებულია არაფორმალურ სექტორში, დასაქმების ფორმალიზება მოახდინოს და ჩაერთოს პროფესიული მომზადებისა და გადამზადების ქვეპროგრამებში.

საზოგადოებრივი სამუშაო არ განაპირობებს სოციალური დახმარების შეწყვეტას. მოსარგებლის ოჯახს 4 წლის განმავლობაში შეუნარჩუნდება საარსებო შემწეობა.

მოსარგებლეს შემწეობა გაუგრძელება მაშინაც, თუ იგი არ დათანხმდება არცერთ შემოთავაზებას, მაგრამ 1 წლის შემდეგ ოჯახის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობა ხელახლა გადამოწმდება.

ახალგორის მუნიციპალიტეტის გაზეთი
 რედაქტორი ანა ყურშავიშვილი
 კონტაქტი: ტელ: +995 593 501279

საგზაო ინფრასტრუქტურის მონეშის საუზარაო მსხო-მთიანეთის მხარის სახელმწიფო რწმუნებულმა დავით ნოზაძემ დათბაღიწა

წეროწის დეწნიღტა დასახღებაში შიდა საუბნო გზების მონეწრიღება აქტიურად მიმდინარეობს. შედეგად, დასახღების 14 ქუჩაზე ასფალტის საფარი დაიღება. პროექტს მცხეთის მუნიციპალიტეწის მერია აფინანსებს.

საგზაო ინფრასტრუქტურის მონეწობის სამუშაოები მცხეთა-მთიანეთის მხარის სახელმწიფო რწმუნებულმა დავით ნოზაძემ, პირველ მოადგილე

გიორგი ჩიფჩიურთან, მცხეთის მუნიციპალიტეწის მერთან, დიმიტრი ზურაბიშვიღტან, ახალგორის მუნიციპალიტეწის გამგებელ ნუგზარ თინიკაშვიღტან და ადგილობრივი ხელისუფღების სხვა წარმომადგენღებღტან ერთად მოინახულა.

როგორც მხარის სახელმწიფო რწმუნებულმა აღწინშა, პრიორიტეტი მოსახღეობისათვის უკეთესი პირობების შექმნაა, ამიწომ, მსგავსი სახის პროექტები, რეგიონის მასშტაბით, მომავალშიც გაგრძელდება.

“მცხეთა-მთიანეთის რეგიონში სხვადასხვა სახის, მათ შორის საგზაო ინფრასტრუქტურის მონეწრიღება აქტიურად მიმდინარეობს. ასეთი პროექტები მხარისათვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია. რა თქმა უნდა, სარეაბიღიტაციო თუ სამშენებლო სამუშაოები ოთხივე მუნიციპალიტეწში მომავალშიც განხორციელდება, რადგანაც ჩვენთვის მთავარი ჩვენს მოსახღეობაზე ზრუნვაა”, - განაცხადა დავით ნოზაძემ.

საინფორმაციო უხეწეღტა უშირა მენარეაბაღტან

2 თებერვალს, დეწნიღტა, ეკომიგრანტთა და საარსებო წყაროებით უზრუნვეღეყოფის სააგენტოს წარმომადგენღებმა დეწნიღტ მოსახღეობასთან შეხვედრა გამართეს ახალი „ეკონომიკური აგენტის მხარდაჭერის“ პროგრამის ფარგღებში.

სააგენტო, განსახღებისა და საარსებო წყაროებით უზრუნვეღეყოფის მიმართუღებით, დეწნიღტა და ეკომიგრანტთა საჭიროებებზე მაქსიმალურად მორგებულ მიზნობრივ პროგრამებსა და პროექტებს ახორციეღებს.

შეხვედრის ძირითადი მიზანი შეკრებიღი საზოგადოებისთვის მცირე მენარემოებაში დახმარების პროგრამის შესახებ დეტალური ინფორმაციის მიწოდება იყო.

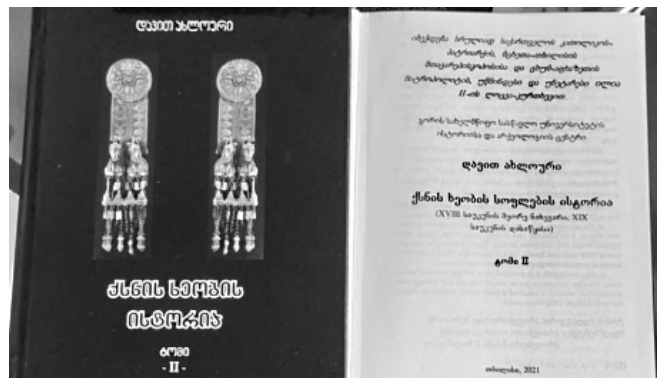
შეხვედრას ესწრებოდა ახალგორის მუნიციპალიტეწის გამგებელი ნუგზარ თინიკაშვიღტლი.

დავით ახლოური — ქსნის სოფლის მინსტორი

გამოვიდა საქართველოს საპატრიარქოს სოფღების ისტორიის შემსწავღელი სამეცნიერო ცენტრის მიერ მომზადებული სამეცნიერო შრომათა კრებული „მასაღები საქართველოს სოფღების ისტორიისათვის“ მე-3 ტომი (მთავარი რედაქტორი მონაზონი იოანე (მამუკა) ცუხიშვიღტლი), სადაც დაიბეჭდა ისტორიკოს დავით ახლოურის ნაშრომი „ახალგორის ისტორიიდან“.

გვინდა აღწინშოთ, რომ მართლაც აღფრთოვანებას იმსახურებს ბატონი დავითის მეცნიერული შრომა ქსნის ხეობის სოფღების ისტორიის შესწავღის საქმეში. როგორც ჩვენმა მკითხვეღტმა იცის, ზოგიერთი მასალა შემოკღებით ჩვენი გაზუთის ფურცღებზეც იბეჭდება და თვალსაჩინოა, რომ ბატონ დავითს დიდი კვღევითი სამუშაო აქვს ჩატარებული თითოეული სოფღის ისტორიის, მისი წარმოშობის, მოსახღეობის, კულტურული მემკვიდრეობის და სამეურნეო საქმიანობის სურათის აღსადგენად. აღსანიშნავია, რომ ყვეღლა კვღევა თავმოყრიღია და გამოცემულია წიგნად

„ქსნის ხეობის სოფღების ისტორია“, რომელიც გამოსცა გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეწის ისტორიისა და არქეოლოგიის ცენტრმა და რაც მნიშვნელოვანი შეწაძენია როგორც კონკრეტულად ჩვენი კუთხის ისტორიით დაინტერესებული მკითხვეღტისთვის, ასევე ქართული ისტორიოგრაფიისთვის.

ბატონ დავითს კიდევ ერთხელ ვუხღით მადღობას რედაქციასთან თანამშრომღობისთვის და კვღავაც ნაყოფიერ სამეცნიერო საქმიანობას ვუსურვებთ.

ჩვენი დროის გმირები

ბია ჯარბლიშვილი

„სრულ ლაშქარსა ვარ, რაც კია ძუძუს მამსხლიტა დედამაო“, – იმ ქართველს ათქმევინა პოეტმა წარსულში, ვინც კარგად იცოდა სამშობლოს სიყვარულის, მისი დაცვა-გაფრთხილების ფასი და მისთვის თავდადებაც შეეძლო. ბედისწერასავით დაჰყვა ქართველს მტერთან შეურეგებელ და უსამართლო ომებში ჩაბმა...

ჩემს ახალგაზრდობაში და შემდეგაც, საბჭოთა კავშირის დაშლამდე, ხშირად ეწყობოდა შეხვედრები II მსოფლიო ომის, მაშინ კი – დიდი სამამულო ომის მონაწილეებთან, ინერებოდა მათზე გაზეთებში, მკერდზე ასხმული ჯილდოებიანი ფოტოებით, იქმნებოდა ფილმები. საზეიმო დღეებში /9 მაისს/ მოსწავლეები უწყობდნენ შეხვედრებს, აყოლებდნენ ომის ამბებს... ეს ყველაფერი ისტორიის კუთვნილება გახდა ცოტა შორეული წარსულის, რადგან საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ შემოგვეჩვია ომები, სამამულოც და სამოქალაქოც, აკი ჩვენს თავზეც გადავიტანეთ უმძიმესი აგვისტო, უმძიმესი შედეგებით...

ამჯერად, მკითხველს ვუამბობ ჩვენი დროის გმირებზე, ვინც აფხაზეთში საქართველოს გაერთიანებისათვის იბრძოდნენ, ტყვედ ჩავარდნენ, მრავალი ტანჯვა-ვაება

მარჯვნივ: ბია ჯარბლიშვილი

გამოიარეს, მაგრამ სამშობლოს ვალი, ეს წმიდათაწმიდა ვალი, პირნათლად მოიხადეს და დღეს ჩვენს გვერდით ცხოვრობენ, უბრალოდ, მაგრამ გულისგულში სამუდამად.

საქართველოს მთავრობამ კოვიდსანიტარულ ზომებს დაეხმარა

საქართველოში არსებული ეპიდემიოლოგიური მდგომარეობის ანალიზის საფუძველზე, უწყებათაშორისმა საკოორდინაციო საბჭომ მოქმედი რეგულაციების შემსუბუქების გადანყვეტილება მიიღო.

სხდომაზე, რომელიც პრემიერ-მინისტრ ირაკლი ლარიბაშვილის ხელმძღვანელობით, დღეს მთავრობის ადმინისტრაციაში გაიმართა, აღინიშნა, რომ ქვეყანამ „ომიკრონის“ შტამის გავრცელების პიკი გადაიარა, რაც შეზღუდვების ეტაპობრივი მოხსნის შესაძლებლობას იძლევა.

უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭოს გადანყვეტილებით:

• 1-ლი მარტიდან, საჭაერო, სახმელეთო და საზღვაო საზღვრით შემოდის უცხო ქვეყნის ყველა მოქალაქე/რეზიდენტი, რომელიც - არის სრულად ვაქცინირებული; ხოლო ვაქცინაციის არქონის შემთხვევაში - წარადგენს 72-საათიანი ვალიდურობის მქონე ჯრტესტს (მესამე დღეს PCR ტესტირების ვალდებულების გარეშე); იხსნება ქვეყნების ე.წ. ჩამკეტი;

• ქვეყანაში საქართველოს მოქალაქეების PCR-ტესტით შემოსვლის შემთხვევაში, იხსნება მესამე დღეს PCR-ტესტირების ვალდებულება, ხოლო PCR-ტესტის არქონის შემთხვევაში, არსებული 8-დღიანი თვითიზოლაცია შემცირდება 5 დღემდე;

• რეგულაციების შემსუბუქების გათვალისწინებით, უქმდება ბიზნესვიზიტორების, „იმუშავე საქართველოდან“ და სტუდენტური აპლიკაციები.

• კვების ობიექტებში ღია სივრცეში ერთ მაგიდასთან დაიშვება 15 ადამიანი (არსებული 10-ის ნაცვლად);

• დახურულ სივრცეში ერთ მაგიდასთან დაიშვება 10 ადამიანი (არსებული 6-ის ნაცვლად); უქმდება სტუმართა მაქსიმალური რაოდენობის შეზღუდვა;

• სოციალური ღონისძიებების (წვეულება, დაბადების დღე, ქორწილი, ქელეხი) გამართვა დასაშვებია იქნება იმავე პირობით - დახურულ სივრცეში ერთ მაგიდასთან - 10 ადამიანის, ხოლო ღია სივრცეში - ერთ მაგიდასთან 15 ადამიანის განთავსება.

• 1-ლი მარტიდან უქმდება საკარანტინე სივრცეები, ე.წ კოვიდ-სასტუმროები, დღეიდან აღნიშნულ სივრცეებში ინფიცირებულთა შეყვანა შეჩერდება;

• უქმდება თერმოსკრინინგისა და ჟურნალის წარმოების ვალდებულება;

• უქმდება დეზობარიერის ქონის ვალდებულება.

• უქმდება ბუფეტის მომსახურებაზე შეზღუდვა;

• 4 მარტიდან დასაშვებია კლუბების ფუნქციონირება - ღონისძიების საერთო ფართის 60%-იანი დატვირთვით.

• 15 მარტიდან დასაშვებია კონფერენციების, სემინარების და ტრენინგების ჩატარება შეზღუდვების გარეშე;

• საკოორდინაციო საბჭოს სხდომები ყოველკვირეული სიხშირის ნაცვლად, ორ კვირაში ერთხელ გაიმართება;

უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭო განაგრძობს ეპიდემიოლოგიურ ტენდენციებზე დაკვირვებას და შემდგომ გადანყვეტილებებს ვითარების შესაბამისად მიიღებს. პრემიერ-მინისტრის ხელმძღვანელობით მოქმედი უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭოს მუშაობაში აქტიურად მონაწილეობს საქართველოს პარლამენტი და პრეზიდენტის ადმინისტრაცია.

მოდ ჩაკირული შეუხორცებელი ჭრილობით, ბევრის გამგონე და ბევრის მნახველები, თავმდაბლები, წარსული დროის მოწმენი, ჩვენი დროის გმირები.

კარგი იქნება, მომავალმა თაობამ ბევრი იცოდეს მათ შესახებ...

გია დურგლიშვილი 18 წლის იყო, აფხაზეთის ომში რომ წავიდა... დედისერთა ვერ დაემშვიდობა დედას, ეგონა, დედა არ გაუშვებდა და სახლიდან გაიპარა, მოხალისედ წავიდა...

რკინიგზის მერვე სპეცდანიშნულების ბატალიონში ჩარიცხეს. ბატალიონში მასთან ერთად ირიცხებოდნენ ალიკა ხაჩიძე, ბუბა შველიძე. 4 ავტობუსი ტყვია-წამალი და საკვები წაიღეს აფხაზეთში. გია ომში წასაყვანთა სიაში არ შეუტანიათ, როგორც დედისერთა, არც ბუბა, ახლა ღიმილით რომ იხსენებენ, ძალით წაყვანილნი თავიო...

...სოხუმის ჰესს იცავდნენ მეზობლები, ყველამ იცოდა, რომ 8 მეზობლი ახალგაზრდიანი იყო: გია დურგლიშვილი, ბუბა შველიძე, ალიკა ხაჩიძე, ელგუჯა ბაშარული, ბაკური ამირანაშვილი, ნოდარ ჩიტაშვილი, მიშიკო /მიხეილ/ კაკილაშვილი, ზურაბ ლუნაშვილი (ზურა ომიდან დაბრუნების შემდეგ გარდაიცვალა ახალგაზრდა, ნოდარიც ამ სამი წლის წინ გარდაიცვალა იკოთში და იქვეა დაკრძალული) – ერთმანეთზე ძლიერები, სამშობლოს მოყვარულები. დიდხანს იცავდნენ ჰესს, გმირულად, ხან ტყვია-წამალი უთავებოდათ და ხან რამდენიმე დღის შიმშილობაც უწევდათ, მაგრამ უკან არ დაუხევიათ, არც დაუწუნუნიათ. რამდენიმე დღე 35 მეზობლს სამჯერ და ოთხჯერ მეტ კაციან ბოევიკებთან მოუხდათ უთანასწორო ბრძოლა...

ამ დღეებზე დანერვილი არაჩვეულებრივი წიგნი „უამი“ მაქვს ხელთ, გიას მეუღლემ, ქალბატონმა ნენემ მათხოვა... ამონარიდი ამ წიგნიდან:

„...ყოველ ნაბიჯზე შეიძლებოდა ჩასაფრებულ სიკვდილთან შეყრა... მტრის სილუეტი დალანდა. ესროლა. რა იცოდა, რომ მტერი უკვე მიზანში იღებდა. მოხვედრილმა ტყვიამ ინსტინქტურად მოხარა წელში. ავტომატი ხელიდან არ გავარდნია, სროლას აგრძელებდა... სისხლის სითბო იგრძნო ფეხებზე... შეტორტმანდა...“

„მომკლეს ამათი...“
ბალახზე მიესვენა... ვილაც დასდგომოდა თავზე... ირონია და ბედთან შეგუების უხილავი სხივი დასთამამებდა გიას სახეს. ვაჟკაცობამ იკვესა თვალებში. – მესროლე შენი... – შეუუერთხა.

მთლად ქართველს ჰგავდა თავს წამომდგარი. აფხაზი მიხვდა, რომ გიამ აჯობა, მიხვდა, სულიერად მასზე ძლიერი იყო და ავტომატი დაუშვა, უსიცოცხლოდ, ნირწამხდარი გაბრუნდა...

მედალი „მხედრული მამაცობისათვის“

დასასრული მმ-7 ბჰერღჳ

ინება ფოლკლორის ეროვნული ფესტივალი 2022-ის შესარჩევი ჭარი!

2022 წლის მარტში ინება და 2022 წლის ოქტომბერში მთავრდება ფოლკლორის ეროვნული ფესტივალი.

ეროვნულ ფესტივალში მონაწილეობა შეუძლიათ:

- ავთენტიკურ ჯგუფებსა და სასოფლო ანსამბლებს
 - ხალხური სიმღერის მუნიციპალურ და თვითმომქმედ ანსამბლებს
 - ტრადიციულ ხალხურ საკრავთა ანსამბლებს
 - საოჯახო ანსამბლებს (მუსიკა, ქორეოგრაფია)
 - ქორეოგრაფიულ ანსამბლებს
 - ინდივიდუალურ შემრულებლებს (სიმღერა, ცეკვა, საკრავი)
 - მოქმედებს, ავტორ-მოქმედებს, შემკრებებს
 - ხალხური რენვის და გამოყენებითი ხელოვნების ოსტატებს
 - სახვითი ხელოვნების ოსტატებს
- ფესტივალის კრიტერიუმების, ვადების, მომზადებისა და მიმდინარეობის შესახებ დეტალური ინფორმაცია იხილეთ ბმულზე: <http://folk.gov.ge/festival2022/>
- ფესტივალის მონაწილის მინიმალური ასაკია 15 წელი, ბავშვების მონაწილეობა დასაშვებია სიმღერისა თუ ცეკვის საოჯახო ანსამბლებსა და ხალხური რენვის სახეობებში.

ანკეტები შეგიძლიათ გამოაგზავნოთ PDF ფორმატით ელფოსტაზე: nationalfestival2022@gmail.com

ასევე, შეგიძლიათ შეავსოთ ელექტრონულად.

დამატებითი ინფორმაციისთვის დარეკეთ:

593 26 21 90; 599 85 49 90

ფესტივალის მზადებისა და მიმდინარეობისათვის მუნიციპალიტეტის კულტურის სამსახურები უზრუნველყოფენ მონაწილეთა წინასწარ რეგისტრაციას, ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრის მიერ შედგენილი და მიწოდებული სპეციალური ანკეტების შევსებას, ფოლკლორის სახელმწიფო ცენტრის საკოორდინაციო ჯგუფი კი – ფესტივალის საინფორმაციო ბაზის შექმნასა და ინფორმაციის გაცემას.

ფესტივალი ჩატარდება სამ ტურად: ადგილობრივი, რეგიონული და დასკვნითი.

ადგილობრივი ტური გაიმართება 2022 წლის მარტსა და აპრილში და მოიცავს ყველა მუნიციპალიტეტს

(შენიშვნა: ადგილობრივ ტურში შეიძლება გაერთიანდეს ორი ან რამდენიმე მიმდებარე მუნიციპალიტეტი). ადგილობრივ ტურში არ მონაწილეობენ ზეპირსიტყვიერების, სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების დარგები.

რეგიონული ტური გაიმართება 2022 წლის მაისსა და ივნისში, რეგიონების ადმინისტრაციულ ცენტრებში.

ადგილობრივი და რეგიონული ტურების ჩატარების ადგილისა და დროის შესახებ მუნიციპალიტეტებსა და მონაწილეებს ეცნობებათ წინასწარ.

**„თოვდა და თბილისს აბურა თალსი,
ღუვდა სიონი და ღუვდა ხალსი!..“**

**ჩუხელ ტყვიამფრქვევზე ვადამხოზილი,
განგმირული შალვა ერისთავის სახეზე**

თებერვლის ეს დღეები განსაკუთრებული ტკივილითა და სიმძაფრით მახსენებს 1921 წლის 25 თებერვალს, საბჭოთა რუსეთის მიერ საქართველოს ოკუპაციას...

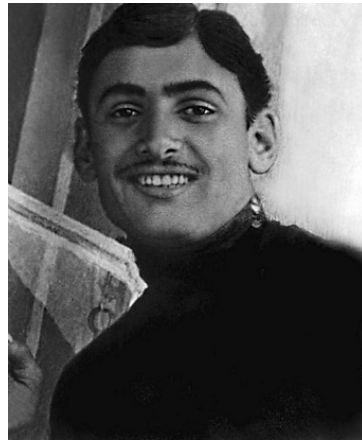
24 თებერვალს ოკუპანტებთან ბრძოლას შეეწირა ჩვენი სახელოვანი ქსნისხეობელი გმირი, იუნკერი შალვა ერისთავი. ის მაშინ, ჯერ კიდევ 23 წლის ლიმილის ბიჭი იყო.

შალვა - ნიკოლოზ (კოლა) ერისთავისა და ტასო ციციშვილის უმცროსი ვაჟი გახლდათ. ერისთავების პირველი შვილი - გიგუშა, ილია ჭავჭავაძის ნათლული ყოფილა და სამწუხაროდ, 8 წლის ასაკში გარდაცვლილა. ჰყავდათ კიდევ ორი ქალიშვილი - ნინო და თამარი. როცა შალვა დაბადებულა, ოჯახს ერისთავთა საგვარეულო საძვალე, იკორთის მთავარანგელოზის სახელობის ტაძარი მოულოცავს, სადაც შალვა და ელიზბარ ქსნის ერისთავებისა და ბიძინა ჩოლოყაშვილის წმინდა ნაწილებია დაკრძალული. შალვა, მომავალ გმირს დიდი წინაპრის პატივსაცემად დაარქვეს.

1921 წლის რუსეთ-საქართველოს ომის დროს ქართველ მებრძოლებს გენერალი გიორგი კვინიტაძე ხელმძღვანელობდა. გენერლის ბრძანებით, სამხედრო სკოლის კურსანტები 17 თებერვალს ჩაებნენ კოჯორ-ტაბახმელის ბრძოლებში.

ბატონ შალვა გოგუაძის მონათხრობით, ვინც ქსნისხეობელ გმირს წიგნი მიუძღვნა, 24 თებერვალს „გოგი მესხიშვილის მეზარბაზნეებს რუსებმა ალყა შემოარტყეს. რამდენიმე განწირული ჯარისკაცი ბოლომდე ხმალდახმალ იცავდა თავს მტრის ასეულისგან. იქვე, ტაბახმელას ბაღებში ჩასაფრებულმა იუნკრებმა თანამემამულეები გარდაუვალი სიკვდილისგან იხსნეს. ხელჩართულ ბრძოლას ხიშტი და ხმალი ცვლიდა... შეუძლებელი შეიქნა ვინმეს გამორჩევა, ცალკეული გმირობის დაფიქსირება, რადგან ეს იყო „მასობრივი გულადობის“ დიდებული მაგალითი. ტაბახმელას გორაკები მომხდურთა გვამებით აივსო. ბოლშევიკებმა ძალა მაინც მოიკრიბეს და უკანდახევისას მოწესრიგება და მწყობრში ჩადგომა მოახერხეს. მოულოდნელად მარჯვნივ და მარცხნივ მიზანმიმართულად გაიფანტნენ და ღია ველზე შეტევაზე გადასულ იუნკრებს ტყვიამფრქვევი დაუშინეს. ტაქტიკამ გაამართლა. ქართველების შეტევას საშპროება დაემუქრა. კრიტიკულ ვითარებაში ერთადერთი გზა რჩებოდა - რადაც უნდა დასჯდომოდით, რუსული ტყვიამფრქვევი უნდა დაედუმებინათ. ასიოდე ნაბიჯით დაშორებული საცეცხლე წერტი წინსვლას აბრკოლებდა და რუსებს მობილიზების საშუალებას აძლევდა. მონოტონურად, გულის გამანვრილებლად კაკანებდა, თურმე, რუსული „მაქსიმის“ ტყვიამფრქვევი და იუნკრებს სანგრებიდან თავის ამონევის საშუალებას არ აძლევდა. კაპიტან ჩიჩუას მეთაურობით მესამე მწყობრი, რომელშიც შალვა ერისთავი იბრძოდა, ტყვიამფრქვევისკენ დაიძრა. შეტევისთანავე უღმობელმა სიკვდილის მანქანამ რამდენიმე იუნკერი მოცელა, დაიჭრა მეთაურიც, რომელსაც პოზიცია მაინც არ დაუტოვებია.

მოულოდნელად ჩაჩუმდა ნითლების „მაქსიმი“.

ეტყობა, ლულა გაუცხელდა ან გადატენას აპირებენ მეტყვიამფრქვევები... შალვამ ისარგებლა ტყვიამფრქვევის წამიერი დადუმებით და, თითქოს სტალიონზე მონინალმდეგეს ატყუებსო, სწრაფი, ზიგზაგური მოძრაობით და თოფის სროლით თავს დააცხრა წითელ კურსანტ ოფიცერს. კურსანტი

მინათხრობს დააკვდა. მეტყვიამფრქვევემ იარალი გადატენა და ააკაკანა. შალვას ტყვია გამოელია და ხიშტით მისწვდა მას, მძიმედ დაჭრილი წითელარმიელი კანტიკუნტად, სულთმობრძავი სროლას მაინც განაგრძობდა. დაიჭრა შალვაც... გონი არ დაუკარგავს, სიმწრის ოფლმა დაასხა, თუმცა ბოლო ძალა მოიკრიბა და საკუთარი სხეულით დაადუმა ტყვიამფრქვევი.

იუნკრებმა სანგარი „ვაშას“ ძახილით აიღეს და მოაკვდავი ჭაბუკის ბოლო სიტყვების მოწმენიც გახდნენ: შალვამ მის დასახმარებლად მისული სანიტრები ვერ იცნო და მხედრულად წარმოთქვა: დადექ! ვინა ხარო? იქვე ეგდო დაჩეხილი რუსი მეტყვიამფრქვევის ჯერ კიდევ თბილი სხეული. გმირობის მოწმე დადუმებული ტყვიამფრქვევი, როგორც განსაკუთრებული საბრძოლო ნადავლი, კაპიტანმა ჩიჩუამ თავად მიართვა იუნკერთა მეთაურს, პოლკოვნიკ ალექსანდრე ჩხეიძეს. ამ უკანასკნელს მოგვიანებით დაუწერია: იუნკრების რაინდობისა და სიდიადის სამარადისო სიმბოლოდ დარჩება რუსულ ტყვიამფრქვევზე ვადამხოზილი, განგმირული შალვა ერისთავის სახეზეა.”

დალუპულის ნეშტი ღამით, საიდუმლოდ გამოუპარებიათ და დაუკრძალავთ ვერის ძველ სასაფლაოზე... „ლითონის ჩარჩოში ჩასმული შალვას ფოტოსურათი, გასაგები მიზეზების გამო, საფლავზე ვერ მიუტანიათ. იგი დღესაც მისი შთამომავლის, თამარ აშხვაცავას ოჯახში, წმინდა რელიკვიად ინახება. ჩუმად, ღირსეულად დაუტირიათ უმცროსი ძმა დებს - ნინოსა და

ცენტრში: კოლა ერისთავი და შალვა ერისთავი

ჩვენი დროის გმირები

ბიკ დუბლინელი

მე-5 გვერდიდან

...ყველა სიკვდილს ელოდა ქვეცნობიერად. სიკვდილის ლოდინი ასჯერ სიკვდილი იყო, უეცრად მოსული სიკვდილი – ერთგზის სიკვდილი...

...გულდაუთის ტყვეთა ბანაკი... არაქათგამოცლილები, მშიერ-მწყურვალნი, სახეშეშლილნი, თავპირდასისხლიანებულები ბეტონზე მიესვენნენ.

გამორიცხული არ იყო, რომელიმე გაეყვანათ და დაეხვრიტათ. აქ არ არსებობდა არავითარი კანონი, გარდა აქაურობის ფოჯონითა და ქცევა და ასრულებდნენ კიდევ...“

– ზურა მამულაშვილის და გენო ადამიას დამსახურებით გამოვედით ტყვეობიდან... – მეუბნება გია და თითქოს სადღაც ძალიან შორს გადააქვს მხერა...

– პირველი რა შეგრძნება იყო, აფხაზეთიდან რომ გამოხვედით, რომ გაგათავისუფლეს?.. – ვკითხვები გიას. დუმს... ხმას არ იღებს.

– 18 წლის ბიჭს არ გინანია მაინც ომში წასვლა?

– არა. ომი ომია, თუ მიდიხარ, არ უნდა ინანო...

– არც სიკვდილზე გიფიქრია?

– მხოლოდ დალუპულ თანამებრძოლებზე ფიქრობ და სინანულიც ეს არის. თან მთელი გულით გინდა შენი მისიის შესრულება...

– ტყვეობის დროს რაზე ფიქრობდი?..

– კარგზე ვერაფერზე... თვალებით ვამხნევებდით ერთმანეთს, ეგ იყო და ეგ...

გია დურგლიშვილმა 2008 წლის აგვისტოს ომშიც ჩაიცვა სამხედრო ფარაჯა. 18 წლისამ კი არა, სახლიდან მოხალისედ წასულმა ბიჭმა კი არა, თავისი შეგნებული ცხოვრებით, მრწამსით ახლა საკუთარ მამაპაპურ საბუდარს ეცილებოდა მტერი...

ვერ ავალაპარაკე... მედლით რომ არის დაჯილდოებული მამაცობისათვის, ეგეც მეუღლემ მითხრა. არ უყვარს გიას ომზე ლაპარაკი, საკუთარ თავზე – მით უმეტეს... მე კი მოვუყევები მომავალ თაობას, რომ ჩვენ გვერდით ცხოვრობს ორი ომის მონაწილე, ტყვეობაგამოვლილი, მაგრამ მხნე, ხალისიანი, იუმორით სავსე, კარგი ოჯახის მამა და უკვე პაპა გია დურგლიშვილი – ჩვენი დროის გმირი და სხვადასხვა დროს მოგიყვებით სხვებზეც...

თამარს. ძლივს წამოუყენებიათ საფლაგზე დამხობილი მისი სატრფო ანა.”

შვილის საფლაგზე დამხობილ კოლა ერისთავს ბოლოს ძალა მოუკრებია და ზეცისკენ ხელაპყრობილი უფალს შევედრებია: „შენ გებარებოდეს, უფალო, ჩემი ერთადერთი ვაჟის, შალვას ნათელი სულიო. მერე ერთხანს დადუმებულა უბედური მამა, მაგრამ მაინც შეუკავებია ცრემლი. ამჯერად წმინდა მონამე შალვა ქსნის ერისთავისთვის მიუმართავს: შენსავით სამშობლოსთვის დაჭრილ-დაჩეხილი შვილის სხეულს გაბარებ და ქსნის ხეობის სალოცავებს შეწევნას შევთხოვო.”

დავით ახლოური
ისტორიკოსი

ლიბერატორული სპეტი

ლოლა ზარნიძე

სიზმრად ვნახე

სულმოუთქმელად გაიღია ლოგოშეთი, სხანარი, წყაროები, ბომბორი, ვაკიჯვარი, ტბა. უკვე დაინყო სათიბები. ცოტაც და ცას ხელით შევწვდები. ერთმნკრივად ჩამდგარი მთიბაგების გამოკრული ცელის სისინით ახმაურებული ვეებერთელა მთები. სათიბების გვერდით დათვისაგან დაღწილი დეკის ტოტებიდან აკრიახებული გარეული ქათმების გნიასი. მორცხვი პატარძალივით თავდახრილი მყვალის, მოცვის, მოცხარის ბუჩქები. უკვდავა, თავშავა, უთვალავი მთის ყვავილები. შორს ჰორიზონტზე მოჩანს ქალის ნაწნავივით დაღალგაშლილი ქარჩოხის ხეობა მდინარე ქსნის ყელსაბამით, უზარმაზარი მწვანე ვეშაპივით განოლილი დადიანეთის მთა. მარჯვნივ ცხრაძმულა. სოფლები ზოდეხი, თოხთა, მარტიანი, კლდის ჩიტანი. მარცხნივ ჭურთის ხეობა, მშველიეთი, მოჭალიეთი. მაღლა, ძალიან შორს ნისლეტში გახვეული კავკასიონი.

სადაცაა დაღამდება. ცხვატური სურით წყლის მოტანას ვჩქარობ. სახელდახელოდ დადგმულ თივის ზვინში ნაბადს ვაფენ და ახლა ჩემი მყუდრო ბინიდან გავყურებ ღამის სიბნელეში აკიაფებულ თბილისს, ჩემი ღამაზი საქართველოს დედაქალაქს. ეს ჩემი საქართველოა, ჩემი მთებია, ჩემი სალოცავ-საფიცარი. დღის განცდებს ღამის სილამაზეც დაემატა, დავტკბი, მშვიდად ჩამეძინა.

თვალი რომ გავახილე, თბილ გაღულუნებულ ოთახში მეძინა, არადა, ის ნაბადი სჯობდა, თივის სურნელი, მთის სუფთა ჰაერი.

ფარდა გადავნიე, გარეთ თითქოს ჩემს ჯიბრზე თოვდა, სადღაც გამქრალიყო თაკარა მზე, მწვანე მთებზე მარგალიტის მარცვლებივით გაბნეული ცხვარ-ბატკანი... უცებ გამოვფხიზლდი. წეროვანში ჩემი ბლოკის ღობეზე თავჩაქინდრულ მტრედებს თვალი შევავლე კი არა, ავარიდე.

8 თებერვალი. 2022

ახალგორელთა «იპეპია» გაკვირვების პროგრამაში უმცირესი წარმატებით გამოვიდა

18 თებერვალს ბორჯომ-ბაკურიანის ფესტივალზე წარმატებით წარსდგა ვახტანგ ციმაკურიძის სახელობის ანსამბლი „ივერია“ – ხელმძღვანელები მიაა ქურთაული და კახაბერ მარკოიშვილი. ბავშვები დაჯილდოვდნენ ლაურეატის დიპლომებით.

წარმართული უფასო სასაღილოს გახსნაზე ახალგორის მუნიციპალიტეტის მხარდაჭერით

მცხეთის მუნიციპალიტეტის წეროვნის დევილთა დასახლებაში, ორგანიზაციამ „ჩვენ-ჯანსაღი მომავალი“ მიმდინარე საგრანტო პროგრამები წარადგინა.

პროექტები მცხეთისა და ახალგორის მუნიციპალიტეტების ადგილობრივ თვითმმართველობის ორგანიზაციებთან თანამშრომლობას ითვალისწინებს დევილთა სოციალური პრობლემების მოსაგვარებლად.

ორგანიზაცია მოქალაქეთა აქტიურ თანამონაწილეობას შეუწყობს ხელს ამ პროექტების ფარგლებში, რათა გაუმჯობესდეს მათი და მათ გარემომოყვრთა ცხოვრება. აგრეთვე, ადგილობრივ მუნიციპალიტეტების დონეზე პოზიტიურ ცვლილებებს გამოიწვევს.

პროგრამის მხარდამჭერია „ევრაზიის თანამშრომლობის ფონდი“.

პროექტის ფარგლებში მოენყო ადვოკატირების კამპანია „უფასო სასაღილო სოციალურად დაუცველებსათვის“. ამ მიზნით 2022 წლის 3 თებერვალს გაიმართა სამუშაო ჯგუფის გაფართოვებული შეხვედრა, მონაწილეები იყვნენ ახალგორის და მცხეთის საკრებულოს ხელმძღვანელები. შეხვედრას ადგილობრივი თვითმმართველობიდან დაესწრო ახალგორის საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილე ოთარ გათენაშვილი.

პროექტის ხელმძღვანელმა ქალბატონმა თამარ მაისურაძემ წარმოადგინა ინფორმაცია ახალგორის საკრებულოს ხელმძღვანელთან შეხვედრის შესახებ.

ა(ა) იპ „მცხეთის უფასო სასაღილო მზრუნველობამოკლებულთათვის“ ხელმძღვანელმა ქალბატონმა ქეთევან ჩოჩიამ აღნიშნა, რომ მისი ორგანიზაცია არის მუნიციპალური, თუმცა მხოლოდ მცხეთაში მოსახლე ბენეფიციარები სარგებლობენ, მცხეთის სოფლის მოსახლეობა ვერ სარგებლობს ტრანსპორტირების უქონლობის გამო.

სამუშაო ჯგუფის წევრებმა იმსჯელეს წეროვნის დასახლებაში ახალი სოციალური სერვისის დაფუძნების ხარჯებზე. მსჯელობის შედეგად გადაწყდა:

შემუშავდეს ახალგორის საკრებულოსათვის ფინანსური და ბენეფიციარების რეგისტრაციის წესის მოდელი დაფუძნებული არსებული მცხეთის უფასო სასაღილოს დოკუმენტაციის გამოყენებით;

შემუშავდეს ტენდერის მოდელი, ამისათვის საჭიროა ბაზრის კვლევა და საბაზრო ღირებულების დადგენა.

ასევე, სამუშაო ჯგუფის წევრების მიერ შემუშავდა პეტიციის ტექსტი, რომელიც გამოქვეყნებამდე გადაეცემა პროექტის იურისტს და ადვოკატირების ექსპერტს შენიშვნებისათვის და შესათანხმებლად.

ისტორიკოსი დავით ახლოური მეტად საჭირო და სამ-ვილიშვილო საქმიანობას ეწევა ქსნის ხეობის სოფლების ისტორიის შესწავლის საქმეში. მისი ნაშრომები ხშირად იბეჭდება ჩვენი გაზეთის ფურცლებზე, რაც მკითხველის მონონებას და ინტერესს იმსახურებს. ამჯერად ვბეჭდავთ დავით ახლოურის ერთ-ერთ ბოლოდროინ-დეულ ნაშრომს სოფელ ბალაანზე, რომელიც მან წარად-გინა გორის სახელმწიფო სასწავლო უნივერსიტეტში ჩატარებულ სამეცნიერო კონფერენციაზე, 2020 წელს.

ახალდაბა (ბალაანი)

ახალდაბა ანუ დღევანდელი ბალაანი მდებარეობს ალევის ქედის დასავლეთ კალთაზე, მდინარე ქსნის მარცხენა მხარეს, ახალგორიდან 27 კილომეტრის დაშ-ორებით, ზღვის დონიდან 1300 მეტრზე. იგი გახლავთ ქარჩოხის ხეობის სოფლების ადმინისტრაციული ცენ-ტრი. 2008 წლის აგვისტოს ომამდე ბალაანში მდე-ბარეობდა საკრებულო, საჯარო სკოლა და სხვა მნიშ-ვნელოვანი დაწესებულებები.

სოფელში აღმართულია ოთხსართულიანი კომ-პი, რომელიც გადახურულია ორქანობიანი სახურავ-ით. „კომპის ქვედა ნაწილი ყრუა, პირველი სართული ერთადერთი კარით 3 მეტრის სიმაღლეზეა. ცხადია, თავის დროზე ადიოდნენ მისადგმელი ხის კიბით. ხის სართულშია გადახურვა გადაურჩენია სახურავს. გადახურვა შემდეგი კონსტრუქციისა: სანახევროდ გა-რანდული წვრილი მორები ერთმანეთზე მჭიდროდაა მიწყობილი. ამაზე ზემოდან დასხმულია 30-40 სან-ტიმეტრის სისქის დულაბი, ზემოდან დაფენილია ქვის უსწორო ფილები“ (ზაქარაია, 2002).

პირველ სართულზე კარის პირდაპირ გამართული ყოფილა ბუხარი, თონე, საყურადღებოა დიდი ზომის ქვევრებიც, რომელსაც, სოფლის უხუცესთა გადმოცე-მით, სხვადასხვა დანიშნულებისთვის იყენებდნენ.

პირველი სამი სართულის კედლებში სათოფეე-ბია განლაგებული. პ. ზაქარაიას ვარაუდით, მეოთხე სართულის მოპირდაპირე კედლებში ორ-ორი მცირე ზომის ხვრელი შეიძლება გამოეყენებინათ როგორც სინათლის წყაროდ, ისე დაზვერვისთვის. ცნობილი მეცნიერი სტილისტიკურ მონაცემებზე დაკვირვებით მიიჩნევს, რომ ბალაანის კომპი აგებული უნდა იყოს XVI საუკუნის ბოლოს ან XVII საუკუნის დასაწყისში, რიგითი ოსტატის მიერ პატარა სოფლის მფლობე-ლისათვის, სავარაუდოდ, აზნაურისთვის (ზაქარაია, 2002). ძეგლი ცნობილია ასევე „ცეცხლისჯვრობის“ კომპის სახელწოდებით, სოფლის მოსახლეობა აქ ცე-ცხლიჯვრობას აღნიშნავდა. ამავე სახელწოდების კომ-პი მთიულეთშიცაა, ნასოფლარ ზამთრეულთაში. იგი რამდენიმე თემის სალოცავი იყო და სათვალთვალ კომპის მისიასაც ასრულებდა, ისევე როგორც ბალაან-ის კომპი, რომელიც მტრის შემოსვლისას ცეცხლის მეშვეობით ნიშანს აძლევდა ხეობის სხვა კომპებს: ძაბუეთს, კვერიათს, პავლიანს... აქედან მომდინარედ მიიჩნევენ სახელწოდება - ცეცხლიჯვარსაც...

კომპის ჩრდილოეთით მიდგმული ყოფილა შენობა, რომლისგანაც მცირე ფრაგმენტია შემორჩენილი, ასევე შემორჩენილია კომპის მცირე ზომის გალავნის კვალი.

სოფელში რამდენიმე ქრისტიანული სალოცავია,

ბალაანის წმინდა გიორგის ეკლესია

მათ შორის წმინდა გიორგის ეკლესია, რომელზეც დაშენებულია სამრეკლო. ტაძარს შემოვლებული აქვს გალავანი, იქვე სოფლის სასაფლაოა, გალავნის შიგ-ნით კი - მრავალწლოვანი ბუჩქის ხეები. ს. მაკალათიას მიხედვით, ეს იყო ქარჩოხის ხეობის მოქმედი ეკლე-სია, სადაც ალესრულებოდა ჯვრისწერა, ნათლობა და სხვა საეკლესიო დღესასწაულები (მაკალათია, 1968). აღსანიშნავია აგრეთვე კვირაცხოვლისა და ღვთისმ-შობლის ნიშები, წმინდა გიორგის სახელზე აგებული კიდევ ერთი ნიში და საღვთო სალოცავი, სადაც ბოლო დრომდე სრულდებოდა რელიგიური რიტუალები.

ქარჩოხის ხეობის სხვა სოფლების მსგავსად ტო-პონიმთა გარკვეული ნაწილი სოფლის სალოცავებს უკავშირდებოდა: კვირაცხოველი - კვირაცხოვლის ნიშზე მიგვანიშნებდა, ღვთისმშობლისა და წმინდა გი-ორგის მამულები იმ ადგილებს ეწოდებოდა, სადაც მათი სახელობის სალოცავები იყო აგებული. საღვთოს ქედზე, რომელიც სოფლის აღმოსავლეთით მდებარე-ობდა, საღვთო სალოცავი იყო დაბრძანებული.

ქსნის ხეობის მოსახლეობის 1774 წლის აღწერით, ახალდაბაში ცხოვრობდნენ მარტიაშვილები, ბალხამი-შვილები და ბუთხუზები. 1783 წლის აღწერის მო-ნაცემებით, სოფლის მცხოვრებთა შორის ვხვდებით: ბალხამიშვილებს, ფოცხვერაშვილებს (ბალხამიანთ გა-ნაყარი) და თინიკაშვილებს.

თუ ქსნის საერისთავოს 1774 და 1783 წლის სტატის-ტიკურ აღწერილობებს ერთმანეთთან შევადარებთ, მნიშვნელოვან ცვლილებებს შევნიშნავთ, მაგალითად, მარტიანთ ბერის შვილები დათუნა და თამაზა მომდევ-ნო აღწერაში ბალხამიშვილებად არიან მოხსენიებულე-ბი, თავის მხრივ ბალხამიშვილების განაყარი შტოა ფოცხვერაშვილები.

ამასთან, 1774 წლის აღწერაში ახალდაბაში ბალაშ-ვილები არ გვხვდებიან, ხოლო 1783 წლის აღწერაში მოხსენიებული მათი წინაპარი თინიკაშვილების ოჯახი 1774 წელს ქენქანთკარის მცხოვრებთა შორისაა: „ქ. თინიკას შვილი კომლი ა. თავი. გ. მოურავი აბრამ ივანე და გიორგი“ (თაყაიშვილი, 1951: 39).

ქსნის ხეობის ჯავახიშვილისეულ მესამე აღწერაში

ახალდაბა (ბალაანი)

მე-9 გვერდიდან

ქარჩოხის მოურავი აბრამი მამის სახელითაა ნახსენები - „ქარჩოხის ბალას შვილის აბრამის სახელო“ (ჯავახიშვილი, 1967). სწორედ მოურავის მამის სახელი უნდა გამხდარიყო საფუძველი შემდგომში გვარის - ბალაშვილის წარმოქმნისა. ახალდაბაში დამკვიდრებული მოურავის შთამომავლები საერთო გვარიდან - თინიკაშვილიდან გამოდიან და გვიანფეოდალურ ხანაში ქარჩოხის ხეობაში მოპოვებულ სოციალურ უპირატესობას შემდგომში ახალი გვარის ქვეშ აფიქსირებენ...

მოურავის სახელს დაუკავშირდა ტოპონიმები: მოურავიანი (სოფლის მოსახლეობის ერთ-ერთი შტო), მოურავიანთ მიწები (სახნავ-სათესი მამულები)... მოსახლეობა სხვა შტოებადაც იყოფოდა - მათეანი და ზევითლიანი. სოფლის თავში მოსახლე ბალაშვილებს ზევითლიანებად იხსენიებდნენ, მათეანი წინაპრის პატივსაცემად მის შთამომავლებს ეწოდათ.

1804 წლის პირველი კამერალური აღწერის მიხედვით ახალდაბაში სამი ოჯახი ცხოვრობდა. სულ 28 მამაკაცი და 18 ქალი აღრიცხული... სოფელში, მსგავსად XVIII საუკუნის II ნახევრისა, ისევ სამი გვარი სახლობს: მარტიაშვილები, ბალხამიშვილები და თინიკაშვილები. გიორგი და აბრამ თინიკაშვილების შთამომავლები ერთ ოჯახად ცხოვრობენ, გვარსაც ჯერ კიდევ თინიკაშვილს ატარებენ...

ბალაშვილების წინაპრების თავდაპირველი სამკვიდრო, ცხადია, თინიკაანი გახლდათ. სამთავისის საყდრის გამოსავლის დავთრის მიხედვით, თინიკაანის მკვიდრთა შორის მოხსენიებულია მოურავი აბრამ თინიკაშვილი (ქსძ, ტ., III, 1970), აქედან მისი ოჯახი ჯერ ქენქაანში გადმოსახლდა, შემდეგ კი ახალდაბაში. როგორც ზემოთაც აღვნიშნეთ, მათი შთამომავლები, მოგვიანებით, უახლესი წინაპრის ბალას პატივსაცემად ბალას შვილებად დაენერნენ. სოფელსაც გარკვეული დროის შემდეგ სახელი შეეცვალა და ძირითადი გვარის მიხედვით ბალაანი ეწოდა. ბალაშვილებს მამაპაპისეულ სამკვიდროში მამულები ჰქონიათ, რომელსაც კოლექტივიზაციამდე ამუშავებდნენ. თინიკაშვილებისა და ბალაშვილების ბიძაშვილები ანუ სახლიკაცები არიან ქსნისხეობელი ახლოურები და ხოკრიშვილები. ამ ოთხი გვარის საერთო წინაპარი ფშაველი გაბიდაურია, ისინი დღემდე იცავენ ფშავში ოდითგანვე დამკვიდრებულ ეგზოგამიის ცნობილ ტრადიციას (ახლოური, ფშაველი გაბიდაურები, 2013). ძმათა შვილებში ურყევი იყო ნათესაობის შეგნება და ერთი ხატის ყმობის რწმენა, აკრძალული იყო ქორწინება და ერთმანეთის შეყვარება. ქალის გათხოვება თავისივე ხატის ყმაზე არგაგონილ დანაშაულად ითვლებოდა (მაკალათია, 1985)...

როგორც ქსნის ხეობის ბევრ სხვა სოფელში, ახალდაბაში ცალკე აღსანიშნავია სალოცავის სახელზე არსებული მიწები. ვ. ითონიშვილის ცნობით, ბალაანში წმინდა გიორგის სახელზე არსებულა სამი მიწის ნაკვეთი: „1. ნაფუძარი 2. ხატიმინა 3. ჯორთუკანა.

1873 წლის აღწერით ბალაშვილები რიცხოვნობით უკვე სჭარბობენ სოფელში მცხოვრებ სხვა გვარებს, სოფელიც ერთდროულად ორი სახელითაა მოხსენიებული: „ახალდაბა ანუ ბალაანთკარი“. აღწერა 10

ბალაანის კოშკი

ავგისტოს ჩაუტარებიათ და პასუხისმგებელი პირნი ყოფილან სოსია თინიკაშვილი, გიგოლა ბალხამიშვილი და აღდგომელა მიდელაშვილი, ხოლო იმ დროს ახალდაბის საზოგადოების მამასახლისია გიგო კარელიძე. აღწერის მიხედვით, ბალაანში 12 კომლს უცხოვრია, 53 მამაკაცსა და 47 ქალს. აქედან შვიდი კომლი ბალაშვილია, სამი - ბალხამიშვილი, ერთი - მარტიაშვილი და ერთიც - ქანაშვილი.

ბალაანს ჩრდილო-დასავლეთიდან ესაზღვრებოდა ტყე, რომელიც „ბალხამთ მზვარის“ სახელწოდებით იყო ცნობილი, ესეც იმის მიმნიშნებელია, თუ რა როლს ასრულებდნენ სოფლის ცხოვრებაში აქ ბალაშვილებამდე დამკვიდრებული ბალხამიშვილები. ზემოთ ჩამოთვლილ გვარის შვილთა გარდა, ძველი ახალდაბის სასაფლაოზე განისვენებენ მეზობელი სოფლის - მიდელაანის მკვიდრნი. სოფლის უხუცესის სანდრო მიდელაშვილის (გარდ. 2021 წელს) ცნობით, მიდელაშვილებს, იმისათვის, რომ მათი მიცვალებულები წმინდა გიორგის ეკლესიის ახლოს დაეკრძალათ, გარკვეული საფასური გაუღიათ (ახლოური, ბალაანის მოსახლეობა, 2019). სასაფლაოს გარდა მიდელაშვილებს მამულებიც ჰქონდათ ბალაანში, რაც ჩვეულებრივი მოვლენა იყო ქარჩოხის ხეობის მოსახლეობისათვის, ისინი ხეობის სხვადასხვა სოფლებში ფლობდნენ სახნავ-სათიბ ადგილებს, მაგალითად, ბალაანში - მიდელაშვილები და ქენქაძეები, თინიკაანში, მიდელაანში და ქენქაანში - ბალაშვილები და ასე შემდეგ... მთებს, რომელსაც თავის დროზე მეზობელი სოფლის მოსახლეობა თიბავდა, მოიხსენიებდნენ როგორც ქენქაანთ მთა, მიდელაანთ მთა...

არც მამულზე დავა იყო სოფლებს შორის უცხო; დიაკვნის ქედი სოფლების ჭორჭოხისა და ბალაანის

საზღვარზეა. გადმოცემით, ბალანსებსა და ჭორ-ჭორებებს მამულების გამო მუდმივად დავა და შფოთი ჰქონიათ. საკითხის მოგვარება სოფლის დიაკვანს გადაუწყვეტია. იგი შეთანხმებულა ჭორჭორებებთან, რომ წაიღებდა სამანის ქვას ბალანიდან და სადამდეც შეძლებდა შეუსვენებლად მის ატანას, იქ იქნებოდა საზღვარი. ღვთის მსახურს დიაკვნის ქედთან ჩაუმუხლავს და იქვე გარდაცვლილა. მისი სამუდამო განსასვენებელიც საზღვრის ქედზეა. (ახლოური, ქვემო ქარჩოხის ხეობის ტოპონიმები, 2021).

ქსნის ხეობაში და მით უფრო მთიან ზოლში ხშირად ვხვდებით ტოპონიმებს: ახოები, ნატეხები, მაგალითად, ბალანში მამულებს მოიხსენიებდნენ ორდაანთ ნატეხის, ლექსოს ნატეხის, ლადოს ნატეხის სახელწოდებებით... ამით უკვდავყოფილია იმ დიდი წინაპრების სახელები, რომლებმაც კოლოსალური შრომის საფასურად გაჩვენეს ტყე, მოთხარეს დეკა და იელი და სახნავად მოამზადეს.

2008 წლის აგვისტოს ომის შემდეგ დევნილი მოსახლეობის ნაწილი ფრეზეთში დასახლდა, ნაწილი - წეროვანში... სიმბოლურია ალბათ ისიც, რომ ფრეზეთში მცხოვრები ქარჩოხის ხეობელი ბავშვები, დღეს ახალდაბის საჯარო სკოლაში სწავლობენ...

დავით ახლოური

იყავი ინფორმირებული - იყავი დაცული!

წეროვნის მესამე საჯარო სკოლა (დირექტორი ირმა ტატიშვილი) ევროპულ სკოლათა გაერთიანება „eTwinning“ პლატფორმაზე პროექტში „იყავი ინფორმირებული - იყავი დაცული“ (რომელიც განხორციელდა 2021 წლის 1 ოქტომბრიდან 2022 წლის 30 იანვრის ჩათვლით) დაჯილდოვდა მასწავლებლის (ნანა გიგაური), მოსწავლეების მიერ საინტერესო მასალების გაზიარების, გუნდური მუშაობის, გამოცდილების გაზიარების და საინტერესო მასალებისთვის.

რა ურჩია იკოთელს ილია ჭავჭავაძემ და რატომ მოიხსენიებდნენ იკოთს პატარა კახეთად

სოფელ იკოთში მცხოვრები ფიცხელაურები ხშირად მასპინძლობდნენ დიდ ქართველებს, მათ შორის ილია ჭავჭავაძესა და ექვთიმე თაყაიშვილს. ექვთიმემ ფიცხელაურების ოჯახში ბევრ ისეთ ისტორიულ დოკუმენტს მიაკვლია, რომლებსაც მნიშვნელოვანი როლი ენიჭებათ საქართველოს წარსულის შესწავლაში. გავიხსენოთ თუნდაც ქართული სამართლის უნიკალური ძეგლი „გარიგება ხელმწიფის კარისა“, რომელიც ამაგდარ ერისკაცს სწორედ იკოთში უნახავს (ვაგურაშვილი, 2007). ამ ძეგლის შინაარსი იმდენად მრავალფეროვანია, რომ მას საქართველოს როგორც სახელმწიფო წესწესებულების, ისევე კულტურული, ეკონომიური და ნივთიერი კულტურის ისტორიის შესასწავლად უაღრესი მნიშვნელობა აქვს - ბრძანებდა ივანე ჯავახიშვილი. მართალია ტექსტის ნახევარზე მეტი დაკარგულად ითვლება, მაგრამ გადარჩენილიც ფრიად ღირებული წყაროა. ექვთიმემ ასევე იკოთში მიაკვლია ქსნის საერისთავოს სტატისტიკურ აღწერილობას, სხვა 35 სიგელ გუჯართან ერთად, რომლებიც „საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების“ მუზეუმს დიდსულოვნად გადასცა ვახტანგ ივანეს-ძე ფიცხელაურის დედამ.

ზოგადად, იკოთი საკმაოდ მდიდარი, მოსავლიანი და ნაყოფიერი სოფელი იყო. მოსახლეობის აღწერებიდან ჩანს, რომ იკოთელებს ჰქონიათ 62 ყურძნის ბაღი და მოჰყავდათ 9342 თუნგი ღვინო (XVIII საუკუნეში თუნგის ტევადობა 3 - 3,4 ლიტრს შეადგენდა)... ცნობილი პროფესორის დავით გვრიტიშვილის მიხედვით, იკოთში მევენახეობა იმდენად ყოფილა განვითარებული, რომ მას, პატარა კახეთად მოიხსენიებდნენ.

თავისი საკუთარი „ხატის ვენახი“ ჰქონდა სოფლის დასავლეთით, შაოსანთა მთაზე მდებარე წმინდა გიორგის სახელობის ეკლესიას, სადაც ღვინოს წურავდნენ.

XIX საუკუნის 70-ან წლებში იკოთში ივანე არჯვანის ძე ფიცხელაურთან სტუმრად მყოფ ილიას ძალიან მოსწონებია იკოთური ღვინოები და იქაური გლეხებისთვის ურჩევია ვაზის კულტურა ფართოდ დაენერგათ. როგორც ვიცით, ილია ახლო ურთიერთობაში იყო ნიკოლოზ (კოლა) ერისთავთან. ილიას მოუნათლავს ნიკოლოზის პირველი ვაჟი - გიგუშა, რომელიც ადრეულ ასაკში, 8 წლის გარდაცვლილა. ისინი ხშირად მასპინძლობდნენ ერთმანეთს. ამის შესახებ ვრცლად მომავალში მოგიხსნობთ...

დავით ახლოური

უკრაინა — ტიბერვალ, 2022 წელი

24 თებერვალს, დილის 5:00 საათზე, რუსეთის ფაღერასიის შეიარაღებულმა ძალებმა დანიშნეს უკრაინის შეიარაღებული ძალების ქვედანაყოფების ინტენსიური დაბომბვა უკრაინის აღმოსავლეთით.

პარალელურად, რუსეთმა სხელენიფო სავლრის გასწვრივ უკრაინის ტერიტორიისა და დასახლებების დაბომბვა დანიშნო.

საქართველო — აბვისტო, 2008 წელი

